

Natura 2000 gebied 113 - Voordelta

(Zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Noordzee, Waddenzee en Delta
Status:	Habitatrichtlijn + Vogelrichtlijn
Site code:	NL4000017 + NL9802017
Beschermd natuurmonument:	-
Beheerder:	Rijkswaterstaat, Zuid-Hollands Landschap, Natuurmonumenten
Provincie:	Zuid-Holland, Zeeland
Gemeente:	Goedereede, Hellevoetsluis, Noord-Beveland, Rotterdam, Schouwen-Duiveland, Veere, Vlissingen, Westvoorne
Oppervlakte:	92.367 ha

Gebiedsbeschrijving

De Voordelta omhelst het ondiepe zeegedeelte van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse Delta. Het gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een gevarieerd en dynamisch milieu van kustwateren (zout), intergetijdengebied en stranden, dat een relatief beschutte overgangszone vormt tussen de (voormalige) estuaria en volle zee. Na de afsluiting van de Deltawerken is dit kustgedeelte sterk aan veranderingen onderhevig geweest, waarbij een uitgebreid stelsel van droogvallende en diepere zandbanken is ontstaan met daartussen diepere geulen.

Door erosie- en sedimentatieprocessen treden verschuivingen op in de omvang van de intergetijdengebieden. Daarbij heeft o.a. de "zandhonger" van de Oosterschelde, maar ook de uitbreiding van de arealen door aanslibbing in de Kwade Hoek effect op de Voordelta (Westplaat). De waterkwaliteit wordt beïnvloed door met name de uitstroming van Rijn en Maas via de Haringvlietsluizen. Mede door deze aanvoer van voedingsstoffen kent de Voordelta een hoge voedselrijkdom.

In de randen van het gebied bij Voorne en Goeree liggen een aantal schorren en meer slijkige platen. Verder horen ook de stranden van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden, waar plaatselijk duinvorming optreedt, tot het gebied.

Begrenzing

De begrenzingen van het Vogelrichtlijngebied en van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) zijn op enkele technische punten op de kaart aangepast of gebiedsdelen zijn overgeheveld van het ene naar het andere gebied.

- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, dammen en dijken.
- De landwaartse begrenzing langs de duingebieden van Voorne, Goeree, Schouwen-Duiveland en Walcheren is gelegd op de duinvoet (zie ook paragraaf 3.4). Hierop zijn twee uitzonderingen. Ter hoogte van Kwade Hoek tussen Stellendam en het Flauwe Werk ligt de grens op de gemiddeld laag-laagwaterlijn. Het Verklikkerstrand op Schouwen-Duiveland maakt wegens optredende primaire duinvorming deel uit van het Habitatrichtlijngebied Kop van Schouwen (de primaire duinvorming maakt hier ook deel uit van het gelijknamige staatsnatuurmonument).

De kaart behorende bij dit besluit is in overeenstemming gebracht met de bovenaangehaalde tekst met betrekking tot de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied. Op de kaart behorende bij het besluit van 24 maart 2000 loopt de grens vanaf de zuidpunt van de Westkapelse Zeedijk 2,8 km westwaarts in

plaats van de 7,5 km die in de nota van toelichting behorende bij dit besluit (zoals gewijzigd bij het besluit van 7 december 2001) is vermeld. In de voornoemde nota van toelichting wordt in paragraaf 3.3 aangegeven dat de bovenaangehaalde tekst doorslaggevend is daar waar de kaart en de nota van toelichting niet overeenstemmen. Dit betreft een oppervlakte van 3600 ha. De volgende terreinen zijn vervallen als onderdeel van het Vogelrichtlijngebied:

- Een duinstrook ten noorden van de Brouwersdam die deel uitmaakt van het Habitatrichtlijngebied Duinen Goeree (4,3 ha).
- Een duinstrook grenzend aan de Brouwersdam bij Scharendijke (7,1 ha).
- Steenglooiing en aangrenzend terrein ten zuiden van de Oosterscheldekering (18,5 ha).

Deze drie terreinen maken door hun aard geen onderdeel uit van de leefgebieden van de (water)vogelsoorten waarvoor de Voordelta is aangewezen. Volgens het citaat opgenomen onder paragraaf 3.2 betreffen deze leefgebieden immers "kustwateren(zout), intergetijdengebied en stranden".

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op een aantal plaatsen als volgt aangepast:

- De zeewaartse grens is gelegd op de doorgaande NAP -20 m lijn in plaats van op de rechtgetrokken dieptelijn van 20 meter (conform het Integraal Beheerplan Noordzee 2015 dat op 8 juli 2005 door de Ministerraad is vastgesteld). Deze grens wordt geacht een passende begrenzing te vormen van H1110 permanent overstromde zandbanken. De overige habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen, zijn beperkt of komen geconcentreerd voor in de kustzone. Dit betreft een verkleining van het Habitatrichtlijngebied van 6525 ha.
- Het nieuw op de kaart begrensde deel van het Vogelrichtlijngebied ter hoogte van Walcheren (zie vorige alinea) is toegevoegd voor zover gelegen binnen de doorgaande NAP -20 m lijn (2840 ha).
- Steenglooiing en aangrenzend duinterrein aan de zuidzijde van de Oosterscheldekering (16 ha) is komen te vervallen omdat er geen habitattypen of soorten voorkomen waarvoor het gebied is aangewezen en ook anderszins weinig betekenis is voor de instandhouding van het gebied.

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H1110	Permanent overstromde zandbanken
H1140	Slik- en zandplaten
H1310	Zilte pionierbegroeiingen
H1320	Slijkgraslanden
H1330	Schorren en zilte graslanden

Habitatrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1095	Zeeprik
H1099	Rivierprik
H1102	Elft
H1103	Fint ^a
H1365	Gewone zeehond

Vogelrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
A001	Roodkeelduiker - n
A005	Fuut - n
A007	Kuifduiker - n
A017	Aalscholver - n

A034	Lepelaar - n
A043	Grauwe gans - n
A048	Bergeend - n
A050	Smient - n
A051	Krakeend - n
A052	Wintertaling - n
A054	Pijlstaart - n
A056	Slobeend - n
A062	Topper - n
A063	Eider - n
A065	Zwarte zee-eend - n
A067	Brilduiker - n
A069	Middelste zaagbek - n
A130	Scholekster - n
A132	Kluut - n
A137	Bontbekplevier - n
A141	Zilverplevier - n
A144	Drieteenstrandloper - n
A149	Bonte strandloper - n
A157	Rosse grutto - n
A160	Wulp - n
A162	Tureluur - n
A169	Steenloper - n
A177	Dwergmeeuw - n

Voorstel voor het toevoegen aan de database:H1364 Grijze zeehond³**Voorstel voor het verwijderen uit de database:**H1106 Zalm^{16a}A068 Nonnetje – n²¹**Kernopgaven**

- 1.01 **Overstroomde zandbanken:** Behoud zee-ecosysteem met permanent overstroomde zandbanken (*Noordzee-kustzone*) H1110_B, als habitat voor zwarte zee-eend A065, roodkeelduiker A001, topper A062 en eider A063, met bodems van verschillende ouderdom en meer natuurlijke opbouw van vispopulaties.
- 1.06 **Herstel zout-invloed Haringvliet:** Herstel zout invloed in Haringvliet, vooral voor trekvis, zoals zeepril H1095, elft H1102, fint H1103 en zalm H1106, en mede voor brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A.
- 1.10 **Diversiteit getijdenplaten:** Verbetering kwaliteit slik- en zandplaten (*getijdengebied*) H1140_A ten behoeve van vergroting biodiversiteit.
- 1.11 **Rust- en foerageergebieden:** Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels zoals voor bonte strandloper A149, rosse grutto A157, scholekster A130, kanoet A143, steenloper A169 en eider A063 en rustgebieden voor gewone zeehond H1365 en grijze zeehond H1364.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

H1110 Permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype permanent overstroomde zandbanken komt voornamelijk voor in de vorm van permanent overstroomde zandbanken, *Noordzee-kustzone* (subtype B), in een buitendelta. De Voordelta is een van de belangrijkste gebieden in ons land voor dit subtype. In het noordelijk deel van het gebied (o.a. nabij de Kwade Hoek) komen over een geringe oppervlakte ook permanent overstroomde zandbanken, *getijdengebied* (subtype A) voor.

H1140 Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype slik- en zandplaten komt voor in de vorm van hoogdynamische zandplaten (*Noordzeekustzone*, subtype B) en in de vorm van laagdynamische platen (*getijdengebied*, subtype A). Het gebied is vooral van belang voor slik- en zandplaten, *Noordzeekustzone* (subtype B), dat landelijk in een gunstige staat van instandhouding verkeert. De slik- en zandplaten, *getijdengebied* (subtype A), komen voor op de Westplaat.

H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* spp. En andere zoutminnende planten

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype zilte pionierbegroeiingen wordt aangetroffen op het schor bij Oostvoorne. Hier komen omvangrijke zeekraalbegroeiingen voor (zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A)) en aan de randen van het gebied op kleine schaal zeevetmuurbegroeiingen (zilte pionierbegroeiingen, *zeevetmuur* (subtype B)).

H1320 Schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*)

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype slijkgrasvelden is waarschijnlijk uitsluitend in een vorm met de exoot engels slijkgras aanwezig. Deze vorm is vanuit het oogpunt van biodiversiteit niet van belang, maar omdat het habitatype plaatselijk een aanzienlijke oppervlakte inneemt, heeft het hier een duidelijke functie als beschermingszone tegen het eroderen van schorren (habitatype 1330 schorren en zilte graslanden). Herstel van begroeiingen van klein slijkgras wordt als weinig haalbaar ingeschat.

H1330 Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit van schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A).

Toelichting Het habitatype schorren en zilte graslanden wordt buitendijks (subtype A) aangetroffen op het schor bij Oostvoorne. Het betreft een vrij jong schor met een goede afwisseling

van verschillende begroeiingstypen. Het is waarschijnlijk dat het type zich spontaan verder zal uitbreiden.

Soorten

H1095 Zeeprik

Doel Behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De Voordelta is als leefgebied van vermoedelijk groot belang voor de zeeprik. Verbeteren verbinding met het Natura 2000 gebied Haringvliet, zoals voorgesteld in de vorm van de 'Kier', is van betekenis voor uitbreiding populatie. Uitvoering van de 'Kier' wordt toegerekend aan het Haringvliet.

H1099 Rivierprik

Doel Behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De Voordelta is als leefgebied van vermoedelijk gemiddeld belang voor de rivierprik. Verbeteren verbinding met het Natura 2000 gebied Haringvliet, zoals voorgesteld in de vorm van de 'Kier', is van betekenis voor uitbreiding populatie. Uitvoering van de 'Kier' wordt toegerekend aan het Haringvliet.

H1102 Elft

Doel Behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De Voordelta is als leefgebied van groot (potentieel) belang voor de elft. Verbeteren verbinding met het Natura 2000 gebied Haringvliet, zoals voorgesteld in de vorm van de 'Kier', is van betekenis voor uitbreiding populatie. Uitvoering van de 'Kier' wordt toegerekend aan het Haringvliet.

H1103 Fint

Doel Behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De Voordelta is als leefgebied van vermoedelijk groot belang. Het gaat waarschijnlijk vooral om finten van de voormalige grootste populatie. Die lag in het zoetwatergetijdengebied, waaronder de Biesbosch. Verbeteren verbinding met het Natura 2000 gebied Haringvliet, zoals voorgesteld in de vorm van de 'Kier', is van betekenis voor uitbreiding populatie. Uitvoering van de 'Kier' wordt toegerekend aan het Haringvliet.

H1364 Grijs zeehond

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De grijze zeehond is recentelijk waargenomen in het aantal van 200 stuks. Tevens is de eerste voortplanting van deze soort geconstateerd. De soort verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding.

H1365 Gewone zeehond

Doel Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie ten

Toelichting behoefte van een regionale populatie van ten minste 200 exemplaren in het Deltagebied. De gewone zeehond is landelijk in een gunstige staat van instandhouding, maar Zuidwest-Nederland herbergt geen levensvatbare populatie. Het streven voor de Delta is een regionale populatie van tenminste 200 exemplaren, waarbij de Voordelta de grootste bijdrage levert. Hiertoe zal het areaal rustig gebied moeten toenemen en dient het gebied geschikt te worden voor voortplanting.

Niet-broedvogels

A001 Roodkeelduiker

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Aantallen roodkeelduikers zijn waarschijnlijk van grote nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. De verspreiding in Nederland is grotendeels beperkt tot de kustgebieden van de Noordzee, waarbij de Voordelta veelal verreweg de grootste aantallen herbergt. In de reguliere tellingen is deze soort slecht

vertegenwoordigd, maar recent lijken de aantallen landelijk te zijn toegenomen. Hotspot is het Brouwershavense Gat, waar 's winters steeds hogere aantallen verblijven. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A005 Fuut

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 280 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de fuut o.a. een functie als foerageergebied. De soort is het hele jaar present, met lage aantallen in maart-mei en een piek in oktober, net als in de Oosterschelde (in de rest van de delta winterpieken in januari). 's Zomers komen futen vooral voor in het water voor de Haringvlietsluizen, later in het seizoen ook voor de Brouwersdam. Populatieaantallen fluctueren enigszins, er is geen duidelijke trend. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A007 Kuifduiker

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 6 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen kuifduikers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. Het betreft het belangrijkste gebied na Grevelingen en Oosterschelde. Recent is de populatie sterk toegenomen, net als in andere delen van de regio. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A017 Aalscholver

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 480 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de aalscholver o.a. een functie als foerageergebied en slaapplek. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. De soort is het hele jaar present, met lage aantallen in februari/maart en een piek in augustus, net als in de rest van de zoute delta (met uitzondering van het Veerse Meer). De populatie is toegenomen als in de rest van het land, met verhoogde aantallen in de tweede helft van de jaren 90 en recent weer wat lagere aantallen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A034 Lepelaar

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 10 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de lepelaar o.a. een functie als foerageergebied en slaapplek. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Vooral in de nazomer zijn de slikken van de Westplaat van belang, waarbij uitwisseling bestaat met de Kwade Hoek, waar de aantallen vaak nog hoger zijn. Er is sprake van een populatietoename, net als in andere delen van de regio. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A043 Grauwe gans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 70 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de grauwe gans o.a. een functie als foerageergebied en slaapplek. De draagkrachtschatting heeft vooral betrekking op de foerageerfunctie. Populatieaantallen fluctueren, er is geen duidelijke toename zoals in de rest van het land. Het aantalsverloop vertoonde een minimum in de tweede helft van de jaren negentig, overeenkomstig de situatie bij grondeleenden. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A048 Bergeend

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 360 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de bergeend o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. De soort is vooral in de zomer aanwezig, met lage aantallen in november-januari en hoge in juni-september (met een ruidip in augustus), net als in de Westerschelde (in de rest van de Delta winterpieken in januari-maart). Bergeenden komen vooral voor op de Westplaat. Populatieaantallen fluctueren. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A050 Smient

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 380 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de smient o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De draagkrachtschatting heeft vooral betrekking op de slaappleatsfunctie. De soort is een wintergast en een doortrekker, vooral aanwezig in september-maart, maar anders dan in de rest van de Delta. De Voordelta herbergt echter een fractie van de totale aantallen, met een doortrekpiek rond oktober. De populatie is toegenomen volgens het landelijk beeld, maar met fluctuaties in relatie tot de lage aantallen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A051 Krakeend

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de krakeend o.a. een functie als foerageergebied. De soort is het hele jaar present, maar is vooral aanwezig in november-maart, net als de rest van de zoute delta (met uitzondering van Oosterschelde, met zomerpiek). De krakeend komt met name voor in de buitenhaven van Stellendam, foeragerend op algen en wieren tussen het basalt. De populatie is toegenomen, maar niet geheel volgens het landelijk beeld; er waren relatief lage aantallen in de eerste helft van de jaren negentig, vergelijkbaar met de patronen van andere grondeleenden (met name slobbeend (A056)). Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A052 Wintertaling

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de wintertaling o.a. een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop vertoonde een sterke najaarspiek in september/oktober (en soms een tweede piek in december/januari door vorsttrek). De wintertaling heeft in de Voordelta een vroeger en korter verblijf dan elders in de zoute delta. Rond midden jaren negentig was er sprake van lage aantallen, net als bij andere grondeleenden, daarna heeft herstel plaatsgevonden. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A054 Pijlstaart

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 250 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen pijlstaarten zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. De Voordelta is één van de belangrijkste gebieden in Nederland. De soort komt voor geconcentreerd in de intergetijdegebieden. Rond midden jaren negentig waren er relatief lage aantallen pijlstaarten, net als bij andere grondeleenden. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A056 Slobeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de slobeend o.a. een functie als foerageergebied, onder andere op Slufter en Sluftermeer op de Maasvlakte (deels buiten de begrenzing). In de eerste helft van de jaren negentig waren er relatief lage aantallen, vergelijkbaar met de patronen van andere grondeleenden (met name krakeend (A051)). Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijke gunstige staat van instandhouding.

A062 Topper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 80 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen toppers waren in de periode 1993-97 van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. De soort is een wintergast. Voorheen was de Voordelta het belangrijkste gebied in de Delta, maar tegenwoordig is het ondergeschikt aan het Haringvliet. Het aantalsverloop vertoont een piek rond 1995 en daarna een forse afname, herinnerend aan de tijdelijke aanwezigheid in de Noordzeekustzone rond 1995 en het uitwijken van andere schelpdiereters vanuit de Waddenzee in die periode (Haringvliet vertoont echter niet dit patroon). De recente aantallen zijn echter lager dan die in de tweede helft van de jaren tachtig.

A063 Eider

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.500 vogels (midwinter aantal).

Toelichting Aantallen eiders zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. Aantallen liggen weliswaar in de schaduw van die van het Waddengebied, maar de Voordelta is belangrijk binnen het Deltagebied met drie kwart van de eiders (de rest grotendeels in de Oosterschelde). De trend in aantallen heeft een negatieve tendens maar is niet significant door fluctuatie in relatie tot lage aantallen. Door onvolledigheid van de oudere tellingen (hoge percentages bijschatting in de trendgegevens) is een relatie met de situatie in de Waddenzee niet uit te sluiten. Jaar op jaar fluctuaties worden veroorzaakt door al of niet aanwezig zijn van grote winterconcentraties van enkele duizenden vogels. Deze fluctuaties vertonen overeenkomst met die van de zwarte zee-eend (A065) en zijn wellicht verbonden aan jaarlijkse verschillen in beschikbaarheid van schelpdieren ter plaatse. De recente afname zou, net als die in de Noordzeekustzone, een teken kunnen zijn van herstel van de voedselsituatie in de Waddenzee. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A065 Zwarte zee-eend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 9.700 vogels (midwinter aantal).

Toelichting Aantallen zwarte zee-eenden zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. Het betreft het belangrijkste gebied na de Noordzeekustzone. De soort is een wintergast. De hoogst bekende aantallen stammen uit de jaren tachtig, sindsdien sterk fluctuerende, maar aanzienlijk lagere aantallen. Behoud van de huidige situatie is voldoende ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding van de populatie.

A067 Brilduiker

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 330 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen brilduikers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied, vooral bij de Westplaat en bij de Brouwersdam. De Voordelta is één van de belangrijkste gebieden in Nederland. Populatieaantallen zijn significant

toegenomen, ondanks fluctuaties. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A069 Middelste zaagbek

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 120 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen middelste zaagbekken zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. Het belang van het gebied is sterk ondergeschikt aan dat van de Grevelingen, maar het is niettemin één van de belangrijkste gebieden in Nederland. Het fluctuatiepatroon binnen de significante toename is overeenkomstig met dat van de Grevelingen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A130 Scholekster

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.500 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de scholekster o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van oogwatervluchtplaatsen). De Voordelta is het belangrijkste gebied na de Waddenzee en de Ooster- en Westerschelde. Terwijl de aantallen in de Oosterschelde afnamen en die in de Kwade Hoek fluctuaties vertoonden die overeenkomen met die in de Westerschelde, zijn de aantallen in de Voordelta (Westplaat) min of meer constant gebleven. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A132 Kluut

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 150 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van hoogwatervluchtplaatsen). De populatie is afgenomen met een minimum in de tweede helft van de jaren negentig, dat ongeveer complementair is met een maximum in de Kwade Hoek. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A137 Bont bekplevier

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 70 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen bontbekplevieren zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van hoogwatervluchtplaatsen). De Voordelta is één van de belangrijkste gebieden in Nederland. De aantallen zijn eind jaren tachtig sterk afgenomen, sinds begin jaren negentig constant. De afname gaat gepaard met een toename op de Kwade Hoek, net als bij andere steltlopers van de intergetijdegebieden (bonte strandloper (A149), rosse grutto (A157), tureluur (A162), zilverplevier (A141), kluut (A132)), en houdt wellicht verband met verschuivingen in het aanbod aan intergetijdegebied in de regio, als gevolg van erosie en sedimentatiepatronen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A141 Zilverplevier

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de zilverplevier o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van hoogwatervluchtplaatsen). De Voordelta is het belangrijkste gebied na de

Waddenzee en de Ooster- en Westerschelde. De aantallen zijn sinds eind jaren tachtig afgenomen. De afname gaat gepaard met een toename op de Kwade Hoek, net als bij andere steltlopers van de intergetijdegebieden (bonte strandloper (A149), rosse grutto (A157), tureluur (A162), bontbekplevier (A137), kluut (A132)) en houdt wellicht verband met verschuivingen in het aanbod aan intergetijdegebied in de regio, als gevolg van erosie en sedimentatiepatronen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A144 Drieteenstrandloper

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 350 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen drieteenstrandlopers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van hoogwatervluchtplaatsen). Het betreft het belangrijkste gebied na de Waddenzee, de Noordzeekustzone en de Westerschelde. De populatie is toegenomen volgens een patroon dat voldoet aan het landelijke beeld. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A149 Bonte strandloper

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 620 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de bonte strandloper o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van hoogwatervluchtplaatsen). De aantallen zijn sinds eind jaren tachtig afgenomen. De afname gaat gepaard met een toename op de Kwade Hoek, net als bij andere steltlopers van de intergetijdegebieden (zilverplevier (A141), rosse grutto (A157), tureluur (A162), bontbekplevier (137), kluut (A132)), en houdt wellicht verband met verschuivingen in het aanbod aan intergetijdegebied in de regio, als gevolg van erosie en sedimentatiepatronen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A157 Rosse grutto

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 190 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de rosse grutto o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van hoogwatervluchtplaatsen). De Voordelta is het belangrijkste gebied na de Waddenzee en de Ooster- en Westerschelde. De aantallen vertonen sinds eind jaren tachtig een afnemende tendens, hoewel de trend door fluctuaties niet significant is. De afname gaat gepaard met een toename op de Kwade Hoek, net als bij andere steltlopers van de intergetijdegebieden (zilverplevier (A141), bonte strandloper (A149), tureluur (A162), bontbekplevier (137), kluut (132)), en houdt wellicht verband met verschuivingen in het aanbod aan intergetijdegebied in de regio, als gevolg van erosie en sedimentatiepatronen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A160 Wulp

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 980 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de wulp o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van hoogwatervluchtplaatsen). De Voordelta is het belangrijkste gebied na de Waddenzee en de Ooster- en Westerschelde. De aantallen leken begin jaren negentig wat af te nemen, maar namen recent toe net als in de Kwade Hoek en de Oosterschelde, in

tegenstelling tot die van ander steltlopersoorten. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A162 Tureluur

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 460 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen tureluurs zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van hoogwatervluchtplaatsen). De Voordelta is het belangrijkste gebied na de Waddenzee en de Ooster- en Westerschelde. De aantallen zijn sinds eind jaren tachtig afgenomen. De afname gaat gepaard met een toename op de Kwade Hoek, net als bij andere steltlopers van de intergetijdegebieden (zilverplevier (A141), bonte strandloper (A149), rosse grutto (A1157), bontbekplevier (A137), kluut (A132)), en houdt wellicht verband met verschuivingen in het aanbod aan intergetijdegebied in de regio, als gevolg van erosie en sedimentatiepatronen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A169 Steenloper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 70 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen strandlopers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De Voordelta is één van de belangrijkste gebieden in Nederland, hoewel veruit ondergeschikt aan m.n. de Waddenzee. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies (gebaseerd op tellingen van hoogwatervluchtplaatsen). Populatieaantallen vertonen fluctuaties die lijken op die van de Westerschelde, maar zonder negatieve tendens. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A177 Dwergmeeuw

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Aantallen dwergmeeuwen zijn van (grote) nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied met name gedurende enkele weken tijdens de doortrekperiode. De landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig als gevolg van een negatieve trend bij overwinterende vogels in het IJsselmeer, terwijl trends in het algemeen gekoppeld zijn aan de situatie in de broedgebieden. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H1110_A Permanent overstroomde zandbanken (<i>getijdengebied</i>)	-	+	=	=
H1110_B Permanent overstroomde zandbanken (<i>Noordzee-kustzone</i>)	-	++	=	=
H1140_A Slik- en zandplaten (<i>getijdengebied</i>)	-	+	=	=
H1140_B Slik- en zandplaten (<i>Noordzee-kustzone</i>)	+	++	=	=
H1310_A Zilte pionierbegroeiingen (<i>zeekraal</i>)	-	+	=	=
H1310_B Zilte pionierbegroeiingen (<i>zeevetmuur</i>)	+	-	=	=
H1320 Slijkgrasvelden	--	--	=	=

H1330_A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	+	=	=
---------	---	---	---	---	---

Soorten		Staat van instandhouding	Relatieve bijdrage	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
H1095	Zeeprik	-	++	=	>
H1099	Rivierprik	-	+	=	>
H1102	Elft	--	++	=	>
H1103	Fint	--	++	=	>
H1364	Grijze zeehond	-	+	=	=
H1365	Gewone zeehond	+	+	>	>

Niet-broedvogelsoorten		Staat van instandhouding	Relatieve bijdrage	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
A001	Roodkeelduiker	-	+	=	=
A005	Fuut	-	-	=	=
A007	Kuifduiker	+	+	=	=
A017	Aalscholver	+	-	=	=
A034	Lepelaar	+	-	=	=
A043	Grauwe gans	+	-	=	=
A048	Bergeend	+	-	=	=
A050	Smient	+	-	=	=
A051	Krakeend	+	-	=	=
A052	Wintertaling	-	-	=	=
A054	Pijlstaart	-	+	=	=
A056	Slobeend	+	-	=	=
A062	Topper	--	-	=	=
A063	Eider	--	+	=	=
A065	Zwarte zee-eend	-	++	=	=
A067	Brilduiker	+	+	=	=
A069	Middelste zaagbek	+	+	=	=
A130	Scholekster	--	-	=	=
A132	Kluut	-	-	=	=
A137	Bontbekplevier	+	+	=	=
A141	Zilverplevier	+	-	=	=
A144	Drieteenstrandloper	-	+	=	=
A149	Bonte strandloper	+	-	=	=
A157	Rosse grutto	+	-	=	=
A160	Wulp	+	-	=	=
A162	Tureluur	-	+	=	=
A169	Steenloper	--	+	=	=
A177	Dwergmeeuw	-	+	=	=

^a In het Reactiedocument (2004) wordt de suggestie gewekt dat de Voordelta (113) niet voor deze soort zou worden aangemeld. De soort is echter wel voor deze soort aangemeld.

³ Op basis van recente informatie blijkt de soort thans voor te komen binnen de (huidige) begrenzing van het Natura 2000 gebied.

^{16a} Herstel van een technische fout in database 2004.

²¹ Aantal thans lager dan ongeveer 0.1% van biogeografische populatie.